

JYVÄSKYLÄN SEUDUN YMPÄRISTÖTERVEYS VALVONTASUUNNITELMA

vuosille 2025–2028

Päivitys vuodelle 2026

SISÄLLYS

Mitä on ympäristöterveydenhuolto?	3
Jyväskylän seudun ympäristöterveys	3
Toimintaympäristö ja yhteistyötahot	4
Jyväskylän seudun ympäristöterveyden valvontasuunnitelma	4
Resurssit.....	5
Vaikuttava valvonta ja ydintehtävät.....	5
Jyväskylän seudun ympäristöterveyden painopistealueet vuosille 2025–2028.....	6
Suunnitelman toteutumisen seuranta	8
Riskinarviointi ja valvonnan tehokas kohdentaminen	8
Tarkastusten sisältö	9
Valvonnan kustannukset ja maksullisuus	9
Tiedonhallintajärjestelmät	9
Näytteenotto ja laboratoriot	9
Viestintä	10
Koulutussuunnitelma	11
Valvonnan toimialat	13
Elintarvikevalvonta	13
Terveysturvallisuus	16
Tupakkavalvonta	23
Eläinlääkintähuolto	25
Kunnan valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi	25
Liitteet	26

MITÄ ON YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO?

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on huolehtia elinympäristön terveellisyydestä. Tavoitteena on vähentää ja ehkäistä terveysriskejä sekä edistää ihmisten ja eläinten terveyttä. Työ vaatii ymmärrystä siitä, miten terveyshaitat syntyvät ja mitkä tekijät niihin vaikuttavat. Alalla työskentelevät yhdessä elintarvikevalvonnan, terveydensuojelun ja eläinlääkintähuollon ammattilaiset.

Ympäristöterveydenhuolto on tärkeä osa kansanterveyden edistämistä. Ennaltaehkäisevän työn ansiosta sairauksien esiintyminen vähenee, mikä pienentää terveydenhuollon kuormitusta. Tupakoinnin, radonin ja sisäilmaongelmien riskejä voidaan vähentää terveydensuojelun keinoin. Talous- ja uimaveden sekä elintarvikkeiden laatua valvomalla ehkäistään niistä aiheutuvia sairastumisia. Eläinlääkintähuolto huolehtii, että eläimet pysyvät terveinä, mikä on tärkeää myös turvallisen ruokaketjun kannalta.

Ympäristöterveydenhuolto ehkäisee lisäksi vesi- ja elintarvikevälikkeisiä epidemioita sekä eläintauteja. Jos epidemia kuitenkin puhkeaa, tärkeintä on rajoittaa sen leviämistä ja vähentää vaikutuksia. Eläintautiepidemiat voivat aiheuttaa suuria taloudellisia menetyksiä ja vaikuttaa eläinten ja eläintuotteiden vientiin vielä vuosia.

Ympäristöterveydenhuollossa puhutaan myös usein "One Health" -ajattelusta. Se tarkoittaa sitä, että ihmisten, eläinten ja ympäristön terveys liittyvät tiiviisti toisiinsa. Kun jokin näistä muuttuu, vaikutukset näkyvät myös muilla osa-alueilla.

JYVÄSKYLÄN SEUDUN YMPÄRISTÖTERVEYS

Kuntien on järjestettävä ympäristöterveydenhuolto yksikössä, jossa näiden tehtävien hoitamiseen on käytettävissä vähintään 10 henkilötyövuoden resurssit (laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta 410/2009).

Kunnan ympäristöterveydenhuollon tehtäväkentän pääosa-alueet ovat:

- elintarvikevalvonta
- eläinlääkintähuolto
- terveydensuojelu
- tupakka- ja lääkelain mukaiset tehtävät

Jyväskylän kaupungin ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen kuuluu 10 kuntaa:

Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Toivakka, Uurainen ja Äänekoski. Kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaan palvelut järjestää koko alueelle Jyväskylän kaupunki. Alueen ja toimintayksikön nimi on Jyväskylän seudun ympäristöterveys. Maantieteellisesti ja toiminnallisesti alue on monimuotoinen ja sisältää sekä tiiviisti rakennettua kaupunkialuetta että maaseutua. Asukkaita alueella on noin 195 000.

Ympäristöterveydenhuolto sijoittuu organisaationa Jyväskylän kaupungin kaupunkirakennepalvelujen toimialueeseen Rakentaminen ja ympäristö-palvelualueelle. Toiminnan järjestämisestä vastaava toimielin on Jyväskylän seudun ympäristöterveyslautakunta, jossa on edustajat yhteistoiminta-alueen kunnista.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA YHTEISTYÖTAHOT

Ympäristöterveyden toimitilat sijaitsevat Jyväskylässä Hannikaisenkadulla (Rakentajantalo).

Eläinlääkäreiden toimipisteet ovat Hankasalmella, Joutsassa, Muuramessa ja Palokassa.

Toimintaympäristönä on koko toiminta-alueen elinympäristö, ympäristöterveyden valvontakohteet, eläinten pitopaikat sekä asunnot. Toiminnan vaikutukset kohdistuvat sekä ihmisiin että eläimiin.

Erilaiset sähköiset ympäristöt ovat tärkeä osa työympäristöä (esim. kaupungin intra, keskusvirastojen extranetit sekä Microsoft 365). M365 toimii jokapäiväisenä työn tekemisen paikkana.

Praktikkokunnaneläinlääkäreitä lukuun ottamatta iso osa työstä tehdään kotitoimistoista tai muista etätyöpaikoista käsin.

Jyväskylän seudun ympäristöterveys on tiiviissä yhteistyössä jokaisen yhteistoiminta-alueen kunnan kanssa. Yhteistyötahoja kunnissa ja hyvinvointialueella ovat mm. terveydenhuolto, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, kuntien tilapalvelut, tekniset toimet, pelastustoimi sekä vesilaitokset. Ruokavirasto, uusi Lupa- ja valvontavirasto sekä uudet Elinvoimakeskukset ovat keskeisimmät viranomaisyhteistyötahot. Lisäksi erityisesti eläinsuojelun osa-alueella poliisi on tärkeä yhteistyötaho. Yhteistyötä teemme myös paikallisesti Keski-Suomen muiden ympäristöterveydenhuollon valvontayksikköjen kesken.

JYVÄSKYLÄN SEUDUN YMPÄRISTÖTERVEYDEN VALVONTASUUNNITELMA

Kunnan tulee laatia ja hyväksyä säännöllisesti ympäristöterveydenhuoltoa koskeva suunnitelma, jotta valvonta olisi laadukasta ja terveyshaittoja ehkäisevää. Jyväskylän seudun ympäristöterveys on laatinut suunnitelman nelivuotiselle ohjelmakaudelle ja se on päivitetty joka vuosi. Suunnitelman hyväksyy Jyväskylän seudun ympäristöterveyslautakunta.

Suunnitelma koostuu terveydensuojelu-, elintarvike- ja tupakkalain mukaisista suunnitelmista sekä eläinlääkintähuollon suunnitelmasta, joka on erillisenä liitteenä (liite 1). Lisäksi suunnitelman liitteenä on näyttöönottosuunnitelma (liite 2, salassa pidettävä, Julkisuuslaki 24 § 15 kohta).

Kunnan suunnitelmassa otetaan huomioon valtakunnallinen keskusvirastojen yhteinen valvontasuunnitelma sekä toimialakohtaiset keskusvirastojen laatimat suunnitelmat.

RESURSSIT

Alla olevassa taulukossa on Jyväskylän seudun ympäristöterveyden virkojen ja toimien lukumäärä sekä käytettävissä olevat suunnitellut henkilötövuosiresurssit vuodelle 2026. Virkojen ja toimien lukumäärään nähden osa-aikaisuudet laskevat käytettävissä olevaa henkilötövuosimäärää ja eläinlääkäreiden sijaisresurssi puolestaan nostaa sitä. Kaikkien virkojen ja toimien oletetaan olevan vuonna 2026 täytettynä.

Taulukko 1 Jyväskylän seudun ympäristöterveyden resurssit

Suunnitellut resurssit vuonna 2026	
Virat/toimet (lukumäärä)	
Johtava ympäristöterveystarkastaja	2
ympäristöterveystarkastaja	18
hygieenikkoeläinlääkäri	1
valvontaeläinlääkäri	2
praktikkokunnaneläinlääkäri	7
eläintenhoitaja	1
ympäristöterveyspäällikkö	1
Suunnitellut resurssit henkilötövuosina	
elintarvikevalvonta	7,07
terveydensuojelu	9,96
tupakka- ja lääkelain mukainen valvonta	1,4
valvontaeläinlääkäreiden valvontatyö	1,75
eläinlääkäripalvelut (sis. eläintenhoitajan)	8,8
esihenkilötö	1,3
muut tehtävät	2,35

VAIKUTTAVA VALVONTA JA YDINTEHTÄVÄT

Ohjelmakauden valtakunnallisena teemana ja tavoitteina ovat vaikuttava valvonta ja ydintehtävät, joita edistetään tietoperusteisella valvonnalla, osaamisella ja varautumisella.

TIETOPERUSTEINEN VALVONTA

- huolehditaan valvonnan tietopohjan luotettavuudesta
- huolehditaan tietojärjestelmiin kuten Vatiin (ympäristöterveydenhuollon keskitetty toiminnanohjaus- ja tietojärjestelmä) kirjatun valvontatiedon oikeellisuudesta
- korostetaan valvonnassa syntyneiden tietojen hyödyntämistä toiminnassa, toiminnan seurannassa ja sen jatkuvassa parantamisessa (esim. valvonnan riskiperusteisuus ja vaikuttavimpien toimenpiteiden havaitseminen)

OSAAMINEN

- ympäristöterveydenhuollon laaja, monialainen ja haastava toimintakenttä edellyttää monipuolista osaamisen jatkuvaa ylläpitämistä ja kehittämistä
- yksittäisen viranhaltijan on tunnistettava jo olemassa olevat tiedot ja taidot, ja pyrittävä hyödyntämään niitä mahdollisimman tehokkaasti
- ympäristöterveydenhuollon ydintehtävät pelkästään vaativat sekä lainsäädännöllistä ja hallinnollista sekä ammatillista substanssiosaamista
- hyvät vuorovaikutustaidot ovat keskiössä
- perehdytyksen tulee olla asianmukaista ja riittävää

VARAUTUMINEN

- tavoitteena on tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen kaikissa tilanteissa -> varautumista tulee ylläpitää jatkuvasti
- terveydensuojelu- ja elintarvikevalvontaviranomaisella on lainsäädännön perusteella velvollisuus toimia epäiltäessä terveyshaittaa
- eläinterveysviranomaisella on velvollisuus toimia epäiltäessä viranomaistoimin vastustettavaa eläintautia
- ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntö velvoittaa viranomaisia ja toimijoita laatimaan suunnitelmia varautumisesta häiriötilanteisiin
- häiriötilanteissa toimimista ja johtamista on harjoiteltava etukäteen ja valvontayksikön on osallistuttava valmiusharjoituksiin
- elintarvikevalvonta- ja terveydensuojeluviranomaisen on ennalta varauduttava elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviäviin epidemioihin
- eläinlääkintähuollon toimivuus on varmistettava eri häiriötilanteissa

JYVÄSKYLÄN SEUDUN YMPÄRISTÖTERVEYDEN PAINOPISTEALUEET VUOSILLE 2025-2028

Jyväskylän seudun ympäristöterveyden painopistealueet valtakunnalliset teemat huomioon ottaen ovat:

- Osaava henkilöstö
- Vati-valvontaohjelman tietojen oikeellisuuden varmistaminen
- Vati-valvontaohjelman tietojen tehokkaampi hyödyntäminen valvonnassa
- Varautuminen

OSAAVA HENKILÖSTÖ

Henkilöstön osaamista ylläpidetään mahdollistamalla riittävä osaamisen kehittäminen. Henkilöstöllä tulisi olla ajantasainen tieto, taito ja kyky, jotta tehtävät pystytään hoitamaan laadukkaasti ja turvallisesti kaikissa tilanteissa. Tarkemmin asiaa on kuvattu tämän suunnitelman kappaleessa koulutussuunnitelma.

Uusien työntekijöiden laadukkaasta perehdytyksestä huolehditaan perehdytysuunnitelman avulla. Osaamista tuetaan myös tekemällä monipuolisesti yhteistyötä muiden valvontayksiköiden (erityiset Keski-Suomen muut ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköt ja Lahden kaupunki). Toimiva laatutyö

ja yksikön oma laatujärjestelmä varmistavat ja kehittävät osaltaan henkilöstön osaamista. Laatujärjestelmään, joka sijaitsee M365-ympäristössä, laaditaan sisäistä säännöllisesti päivittyvää ohjeistusta.

Yksikössä on auditointisuunnitelma, jonka mukaisesti suoritetaan sisäisiä auditointeja vuosittain. Vuoden 2026 aikana on suunniteltu auditoivaksi suunnitelmalliset eläintautilain mukaiset tarkastukset ja suunnitelmalliset elintarvikelain mukaiset tarkastukset. Laatutyön osalta tehdään Keski-Suomen ympäristöterveyden huollon yksiköissä yhteistyötä, jonka tarkoituksena on yhdenmukaistaa valvontaa alueella ja laatia mm. yhteisiä ohjeita.

VATI-TIETOJÄRJESTELMÄN TIEDOT JA NIIDEN HYÖDYNTÄMINEN

Ruokavirasto ylläpitää ympäristöterveyden toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmää (Vati). Valvonnan suunnittelu (ml. valvontasuunnitelman laadinta) ja toteutus perustuu Vati-järjestelmän tietoihin. Tietojen oikeellisuus ja kattavuus ovat valvontayksiköiden vastuulla. Ne ovat kriittisiä edellytyksiä sille, että tietoja voidaan hyödyntää tehokkaasti.

Jokaisen työntekijän velvollisuus on kirjata asiat Vatiin olemassa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Ohjeistus löytyy Ruokaviraston Pikantti-alustalta. Yksikössä laaditaan tarvittaessa omia sisäisiä ohjeita.

Tietojen oikeellisuuden ylläpitäminen ei ole kertaluonteinen tehtävä, vaan jatkuva prosessi. Jokaisen tarkastuksen jälkeen on tärkeää tarkistaa, että Vatiin kirjatut tiedot ovat ajan tasalla ja vastaavat todellisuutta. Jos tiedoissa on virheitä, ne korjataan välittömästi. Näin varmistetaan, että Vati toimii luotettavana työkaluna ja tukee valvontaa parhaalla mahdollisella. Vatiin kirjataan jokaiselle tapahtumalle myös käytetty työaika. Työajan käytön seurannan avulla voidaan arvioida resurssitarvetta ja resurssien oikeaa kohdentamista.

Vatista saatavan tiedon avulla tehdään mm. kohdekohtaista riskinarviointia ja seurataan valvonnan kattavuutta ja toteumaa. Yhteistoiminta-alueen kuntalaskutus perustuu terveys- ja elintarvikevalvonnan sekä tupakka- ja lääkelain mukaisen valvonnan osalta Vati-valvontaohjelmasta saataviin suoritteisiin. Ohjelmakauden aikana lisätään ohjelmasta saadun tiedon hyödyntämistä toiminnassa kautta linjan.

VARAUTUMINEN

Yksiköllä on valmiussuunnitelma, joka vuosittain tarkistetaan ja tarvittaessa päivitetään. Suunnitelman liitteenä on sisäinen hälytyskaavio. Varautumisen osalta panostetaan yhteistyöhön ja varautumisen yhteensovittamiseen alueen kuntien, talousvesitoimijoiden, hyvinvointialueen ja muiden tahojen kanssa. Yksiköllä on useampia varautumiseen liittyviä ohjeita, jotka ovat SharePointissa.

Ympäristöterveyspäällikkö on mukana kaupungin valmiusryhmässä ja poikkeusolojen johtoryhmässä sekä hyvinvointialueen ja kuntien lakisääteisessä varautumisen yhteistyöryhmässä. Muiden yhteistoiminta-alueiden kuntien valmiusryhmien kanssa tehdään yhteistyötä ja osallistutaan kokouksiin tarvittaessa.

Yhteistoiminta-alueella toimii lakisääteinen epidemiaselvitystyöryhmä, joka kokoontuu säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa. Epidemiaselvitystyöryhmälle on laadittu yleinen toimintaohje epidemiaepäilyjen varalle.

Häiriötilanne- ja erityistilanneharjoituksia järjestetään tarvittaessa yksikön sisällä sekä yhteistyötahojen kesken (esim. vesilaitokset ja muut ympäristöterveydenhuollon yksiköt). Yksikkö osallistuu myös mahdollisiin valtakunnallisiin ja alueellisiin harjoituksiin.

Ruoka- ja vesivälitteisissä epidemiatilanteissa ympäristöterveydenhuolto on johtovastuussa. Epidemiaepäilyjen (elintarvikkeesta tai vedestä) selvittäminen priorisoidaan aina verrattuna muuhun työhön. Epidemiaselvitystyössä kyselyiden tekemiseen on otettu vakituiseen käyttöön M365-järjestelmän Forms-sovellus.

Valtakunnallisen ILPPA-ilmoituspalvelun (<https://ilppa.fi/etusivu>) kautta kuluttajat ja toimijat voivat tehdä ympäristöterveydenhuoltoon sairastumisepäilystä tai haitasta, jonka syyksi epäillään elintarviketta, talous- tai uimavettä.

SUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Mittarit ovat yksi keino seurata suunnitelman toteutumista.

Vuonna 2026 kaupunkirakennepalvelujen talousarvioon sidotut ympäristöterveydenhuollon mittarit ovat:

- Suunnitelmallisten tarkastusten lukumäärä, tavoite 100 % suunnitellusta, tavoite 1059 kappaletta
- Kunnaneläinlääkäreiden terveydenhuoltokäyntien lukumäärä, tavoite 160 kappaletta
- Kunnaneläinlääkäreiden pieneläinpotilaskäyntien lukumäärä, tavoite 5000 kappaletta.

Yksikön sisäisesti seurataan ohjelmakaudella ainakin:

- Asiakastytyväisyyttä
- Työtytyväisyyttä
- Somepäivitysten ja media/verkkouutisten määrää
- Koulutus- ja yhteistyötilaisuuksien määrää
- Ilmoitusten käsittelyaikoja, tavoiteaika alle 14 päivää.

RISKINARVIOINTI JA VALVONNAN TEHOKAS KOHDENTAMINEN

Valvontakohteiden riskinarvioinnissa käytetään pohjana Ruokaviraston ja Valviran ohjeita. Tarkastusten yhteydessä tarkistetaan aina kohdekohtaisen riskinarvioinnin ajantasaisuus ja tehdään Vati-ohjelmaan tarvittavat merkinnät.

Tarkastuksen ja riskinarvioinnin perusteella määritetään valvontakohteen tarkastustiheys huomioiden valvontahistoria ja omavalvonnan toimivuus. Kohteen tarkastustiheyttä voidaan tarvittaessa lisätä tai

vähentää valvontayksikön oman ohjeen mukaisesti. Säännöllisen valvonnan vähimmäistarkastustiheyden on kuitenkin terveydensuojelun valvontakohteissa oltava vähintään kerran viidessä vuodessa.

TARKASTUSTEN SISÄLTÖ

Tarkastusten sisältö määritellään tarkemmin Ruokaviraston ja Valviran laatimissa toimialakohtaisissa suunnitelmissa sekä ohjeissa, joita noudatetaan soveltuvin osin. Tarvittaessa laaditaan omia ohjeita täydentämään keskusvirastojen ohjeistusta.

Tarkastukseen kuuluvat tarkastukseen valmistautuminen, keskimääräinen matka-aika, tarkastus ja tarkastuskertomuksen kirjoittaminen sekä valvontakohderekisterin ylläpito. Suunnitelmallisen valvonnan tarkastuskertomukset tehdään Vati-lomakkeita käyttäen. Eri lakien mukaiset tarkastuskäynnit suoritetaan samalla käynnillä, mikäli se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Tarkastuksia tehdään pääsääntöisesti perinteisesti paikan päällä. Tarkastus voidaan tehdä myös asiakirja- tai etätarkastuksena, jos tarkastus ei vaadi paikalla käyntiä. Joskus tarkastus voi olla yhdistelmä edellisistä. Etätarkastus voidaan toteuttaa Teams-yhteydellä.

VALVONNAN KUSTANNUKSET JA MAKSULLISUUS

Kunnan on perittävä toimijalta hyväksymänsä taksan mukainen maksu valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista, näytteenotosta ja näytteen tutkimuksesta. Jyväskylän seudun ympäristöterveyden voimassa oleva maksutaksa löytyy ympäristöterveydenhuollon verkkosivuilta. Lisäksi toimijoilta peritään lakisääteiset vuosittaiset perusmaksut ja valvontamaksut.

Valvontatuloilla voidaan kattaa osa ympäristöterveydenhuollon yksiköiden toimintamenoista. Kaikesta toiminnasta ei ole mahdollista periä maksua. Vuoden 2026 osalta arvio kattavuudesta on 19,5 prosenttia kokonaismenoista.

TIEDONHALLINTAJÄRJESTELMÄT

Käytössä on valtakunnallinen ympäristöterveydenhuollon yhteinen toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä - Vati. Tupakkavalvonnan osalta käytetään myös vähittäismyyntilupien ja tukkumyynti-ilmoitusten rekisteri Turrea. Kaikki ympäristöterveyden päätökset tehdään Kasemi-järjestelmässä.

Valvontaeläinlääkärit ja hygieenikkoeläinlääkäri käyttävät Jyväskylän kaupungin CaseM (Kasemi) -järjestelmää eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan osalta. Eläinlääkinnän muista tietojärjestelmistä on tarkempi kuvaus liitteenä olevassa eläinlääkintähuollon suunnitelmassa.

NÄYTTEENOTTO JA LABORATORIOT

Suunnitelmalliseen valvontaan liittyvä näytteenotto tehdään valvontakohdekohtaisten näytteenottosuunnitelmien mukaan. Näytteenotosta huolehtivat pääsääntöisesti toimijat itse. Toimijat

on opastettu näytteiden ottamiseen. Viranhaltijoiden ottamista näytteistä on erillinen näytteenottosuunnitelma (liite 2 salassa pidettävä, Julkisuuslaki 24 § 15 kohta).

Lainsäädäntö määrittelee esim. talous- ja uimavesistä otettavat näytemäärät sekä näytteistä tehtävät analyysit. Toimijoiden ottamat valvontasuunnitelmissa määritetyt näytteet tutkitaan ruokaviraston hyväksymissä laboratoriossa sekä säteilyturvakeskuksen laboratoriossa. Viranhaltijat ottavat edelleen näytteitä esimerkiksi häiriö- ja epidemiaepäilytilanteissa sekä todentaakseen toimijan omavalvonnan toimivuutta. Viranhaltijoiden ottamat näytteet tutkitaan KVVY Tutkimus Oy:n toimesta hankintasopimuksen mukaisesti. Sopimus kattaa myös virka-ajan ulkopuolisen päivystysluontoisen palvelun. Lisäksi käytetään tarvittaessa muita laboratorioita kuten Ruokaviraston ja STUKin laboratorioita.

VIESTINTÄ

Ympäristöterveyden viestinnän keskeisenä tavoitteena on edistää kuntalaisten terveyttä ja turvallisuutta tarjoamalla ajantasaista, selkeää ja luotettavaa tietoa (kuva 1). Viestintää tehdään monikanavaisesti ja käytössä ovat myös yksikön omat sosiaalisen median sivut (Facebook ja Instagram).

 Ennaltaehkäisy	 Luottamus	 Nopea reagointi	 Osallisuus
Lisätään tietoisuutta terveyshaitoista ja ohjataan oikeisiin toimintatapoihin	Varmistetaan viranomaistoiminnan avoimuus ja läpinäkyvyys	Tiedotetaan tehokkaasti poikkeustilanteissa ja kriiseissä	Tarjotaan kuntalaisille mahdollisuus kysyä, vaikuttaa ja saada ymmärrettävää tietoa

Kuva 1 Ympäristöterveyden viestinnän keskeiset tavoitteet

Hyvin suunniteltu viestintä tukee viranomaisen roolia luotettavana asiantuntijana. Viestintä kuuluu olennaisena osana jokaisen työntekijän tehtäviin, valvontatyö on suurelta osin viestinnällistä ohjausta ja neuvontaa.

Viestintä on myös sisäistä viestintää valvontayksikön työntekijöiden välillä. Yksikön pääviestintäväline sisäisesti on M365:n Teams-ympäristö. Monipaikkainen työ edellyttää usein ajasta- ja paikasta riippumatonta sisäistä viestintää.

Yksikön viestinnästä vastaa ympäristöterveyspäällikkö ja hänellä on tukenaan valvontayksikön viestintävastaavat, somevastaavat ja Jyväskylän kaupungin viestinnän asiantuntijat. Yksikössä on erillinen viestinnän vuosikello ja somekalenteri.

KOULUTUSSUUNNITELMA

Henkilöstö osallistuu säännöllisesti täydennyskoulutukseen ja osaamisen kehittämiseen kannustetaan. Koulutukseen varataan riittävästi määrärahoja, jotta täydennyskoulutusvelvoite täyttyy. Henkilöstön vuosittainen koulutustavoite on keskimäärin 8 koulutuspäivää/henkilö (kuva 2).

Koulutuksiin luetaan yksikön ja kaupungin sisäiset koulutukset, ulkopuoliset koulutukset sekä osallistuminen esimerkiksi sisäilmatyöpajoihin ja Ruokaviraston valvontaverkostoihin. Jokaisella työntekijällä on mahdollisuus osallistua vähintään yhteen maksulliseen koulutustilaisuuteen vuodessa (esim. ympäristöterveydenhuollon valtakunnalliset, Eläinlääkäripäivät tai alueelliset koulutuspäivät).

Henkilöstön osaamista ja koulutuksen toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittaisissa osaamiskeskusteluissa esihenkilön kanssa joko henkilö- tai tiimikohtaisesti. Koulutusten toteuman seuranta tehdään Vuolearn-järjestelmässä.

Koulutuksiin hakeutuessa selvitetään aina etäosallistumisen mahdollisuudet. Jokaisesta koulutustilaisuudesta jaetaan aktiivisesti tietoa työyksikön sisällä, jotta osaaminen lisääntyy ja kaikki hyötyvät koulutuksista.

Ruokaviraston viranomaisille tarkoitetussa Pikantti-ekstranetissä on useita valvontaverkostojen työtiloja. Kuhunkin valvontaverkoston on liittynyt yksiköstä vähintään yksi tarkastaja sen perusteella mikä on ammattiosaamisen yhteinen tai yksilön oma tarve. Valvontaverkostossa ylläpidetään kyseiseen valvonnan erikoisosaamiseen liittyvää ajantasaista tietoa ja pidetään mm. koulutustilaisuuksia.

Ruokavirasto järjestää etäyhteydellä Vati ajankohtaiset –koulutustilaisuuksia, jotka ylläpitävät osaamista VATI-tietojärjestelmän osalta. Tilaisuuksien tallenteet ja esitysmateriaali jaetaan Pikantissa.

RTA-koulutus (rakennusterveysasiantuntija) tai vastaavat tiedot mahdollistetaan kaikille sisäilma-asioita hoitaville ympäristöterveystarkastajille.

Varautumiskoulutukseen panostetaan ja pitkän aikavälin tavoitteena on, että kaikki viranhaltijat ovat käyneet Pelastusopiston häiriötilanteisiin varautumisen peruskurssin.

Vuorovaikutuskoulutuksen osalta haastavan asiakkaan kohtaamiseen liittyvään koulutukseen osallistumismahdollisuus tarjotaan kaikille.

Ympäristöterveydenhuollon valvontahenkilöstöä kannustetaan omaehtoiseen kouluttautumiseen. Jatkotutkintojen suorittamiseen suhtaudutaan myönteisesti.

Kaupungilla on käytössään Eduhouse-etäkoulutusympäristö, jossa on laaja-alaisesti koulutuksia tarjolla koko henkilöstölle.

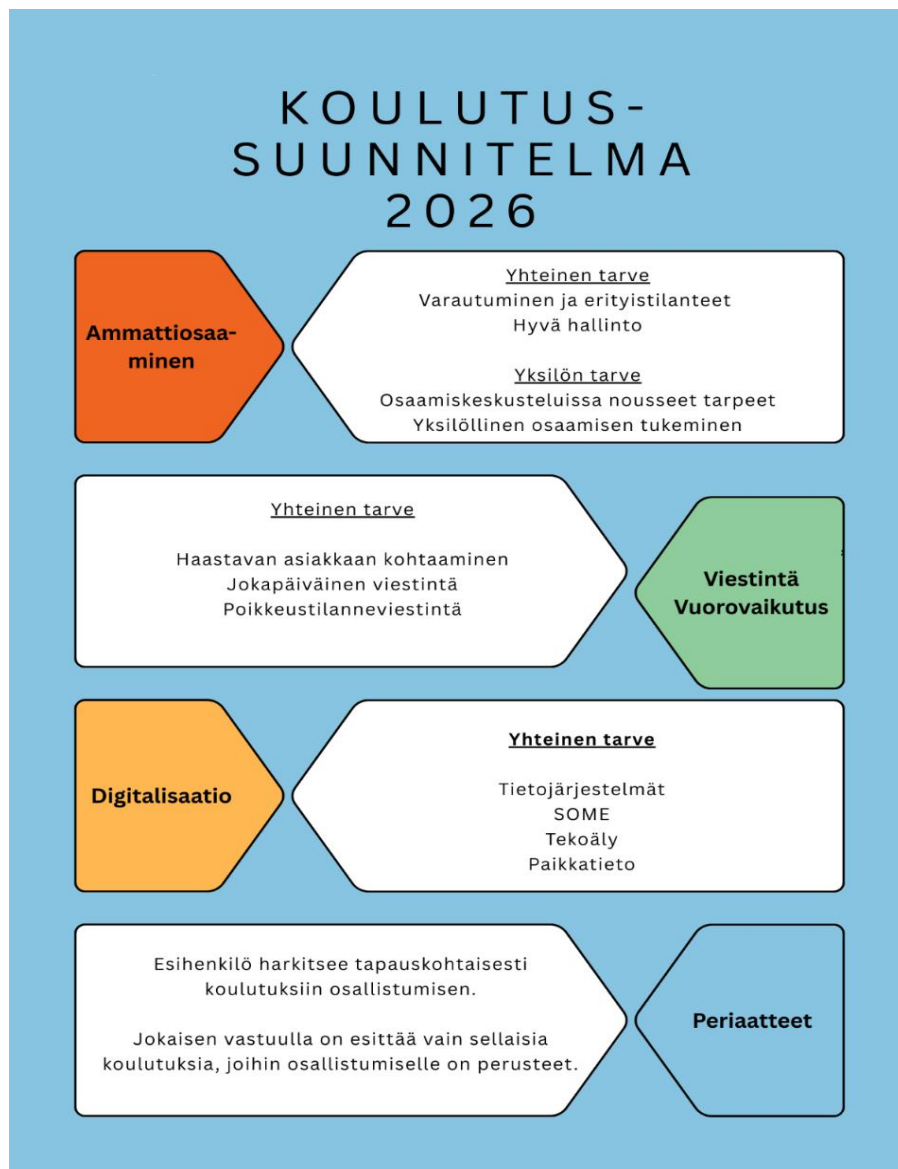
Kaupunkirakenteen koulutussuunnitelmaan kuuluu:

- Jokainen työntekijä osallistuu vähintään yhteen Eduhouse-koulutukseen vuonna 2026.
- Koko henkilöstö tutustuu poikkeustilanneviestintään.
- Kaikki työssään dokumentteja kirjoittavat saavat myös koulutuksen selkokielen tekstin tuottamiseen.

- Halukkaat saavat koulutuksen someviestintään.
- Tekoälyn käyttöönottoon varataan henkilöstölle työaika. Koulutuksiin ja työpajoihin kannustetaan osallistumaan. Kootaan onnistumiset tekoälyn käytössä koko henkilöstön tietoon.
- Luodaan toimintamalli, jolla esitellään erilaiset työtehtävät ja -prosessit organisaation muille jäsenille.

Jyväskylän kaupunki edellyttää, että jokainen työntekijä suorittaa vuosittain tietoturva- ja tietosuojakoulutuksen. Jyväskylän seudun ympäristöterveyden työntekijät suorittavat koulutuksen Eduhouse-koulutusympäristössä.

Uutta henkilöstöä rekrytoitaessa varmistetaan osaaminen tarkistamalla tehtävän määriteltyjen pätevyysvaatimusten täyttyminen sekä laatimalla perehdytysuunnitelma.

Kuva 2 Koulutussuunnitelma 2026

VALVONNAN TOIMIALAT

ELINTARVIKEVALVONTA

Elintarvikevalvonnan tavoitteena on ensisijaisesti varmistaa elintarvikkeiden ja niiden käsittelyn turvallisuus. Elintarvikevalvonta pitää sisällään mm. elintarvikelain mukaisten ilmoitusten ja hakemusten käsittelyn, ohjauksen ja neuvonnan, näytteenoton, hallinnolliset pakkokeinot, lausunnot, ruokamyrkytyspäilyjen selvityksen sekä epidemioiden selvittämisen. Tarkastuksia tehdään pääasiassa suunnitelmallisesti riskinarvioissa määriteltyjen tarkastustiheyksien mukaan.

Elintarvikevalvonnan suunniteltu käytettävissä oleva henkilöresurssi on 7,07 henkilötyövuotta vuodelle 2026. Elintarvikevalvontaa tekevät pääsääntöisesti kahdeksan ympäristöterveystarkastajaa ja hygieenikkoeläinlääkäri. Hygieenikkoeläinlääkäri valvoo mm. hyväksytyjä elintarvikehuoneistoja ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotantoa ja ympäristöterveystarkastajat rekisteröitäviä elintarviketoimintoja.

Toimipaikkoihin liittyviä ilmoituksia on viime vuosina käsitelty keskimäärin 200 kpl, joten vuoden 2026 käsitellään arviolta sama määrä elintarvikelain mukaisia ilmoituksia, joiden perusteella toiminnat rekisteröidään. Ilmoitukset koskevat toiminnan aloittamista, olennaista muutosta tai lopettamista.

Säännöllisen valvonnan piirissä on 1483 toimintaa (ks. taulukko 2). Riskinarvion mukaan ensi vuoden laskennallinen tarkastustarve toiminnoille olisi noin 722 kpl. Lisäksi aiemmin tekemättä jääneitä toimintojen tarkastuksia on noin 200 kpl. Yhteenlaskettu toimintojen tarkastustarve olisi noin 922 kpl. Saman toimipaikan eri toiminnoilla voi olla eri tarkastustiheys. Esimerkiksi liikenneasemalla voi olla ravintolatoimintaa ja elintarvikkeiden vähittäismyyntitoimintaa.

Taulukko 2. Elintarvikevalvonnan säännöllisen valvonnan piirissä olevat toiminnot ja niiden tarkastustarve vuonna 2026 Vatin Sense-raporttien mukaan

Toimintaluokka	Toimin- toja	Suunnitellut tarkastukset, tapahtumia	Tarkastamatta jääneet (arvio)	Tarkastus- tarve
yhteensä	1483	722	200	922
Alkutuotanto	106	18		
Elintarvikkeiden valmistus, ei maito/liha/kala/muna/vilja/kasvis	25	15		
Elintarvikekontaktimateriaalit	29	8		
Elintarvikkeiden kuljetukset	37	7		
Elintarvikkeiden myynti	337	162		
Elintarvikkeiden tarjoilu	853	453		
Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen	13	4		
Kala-ala	4	5		
Kansalliset toiminnalliset helpotukset	10	4		
Liha-ala	2	2		
Maitoala	4	13		
Vienti ja tuonti	17	11		

Toimintaluokka	Toimin- toja	Suunnitellut tarkastukset, tapahtumia	Tarkastamatta jääneet (arvio)	Tarkastus- tarve
Vilja- ja kasvisala	46	20		

Vuonna 2026 elintarvikevalvonnan tarkastuksia suunnitellaan tehtäväksi sama määrä kuin vuonna 2025 eli 605 tarkastusta. Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia ovat säännöllisten tarkastusten lisäksi mm. hyväksyntätarkastukset, toiminnan aloittamiseen liittyvät tarkastukset ja projektitarkastukset. Pääasiassa eri toiminnot tarkastetaan samalla tarkastuskäynnillä (esim. ravintola ja myymälä). Hyväksytyjen elintarvikehuoneistojen osalta tehdään tarkempi valvontasuunnitelma ja niiden osalta kaikki tarkastukset toteutetaan.

Kunkin tarkastuskohteen riskinarvion mukainen tarkastusmäärä muodostuu toiminnan laadun ja laajuuden perusteella automaattisesti. Lisäksi tarkastaja voi tarvittaessa muuttaa tarkastustiheyttä yksikön sisäisen ohjeen mukaisesti. Yksikön sisäinen ohje tarkastustiheyden muuttamisesta täydentää Ruokaviraston ohjetta.

Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi tehdään suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia mm. valitusten perusteella. Suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia on noin 7 % suunniteltujen lisäksi. Nämä tarkastukset ovat esimerkiksi ruokamyrkytyspäilyihin liittyvät tarkastukset ja vientitarkastukset.

Elintarvikevalvonnassa käsitellään sairastumis- ja haittailmoituksia entistä enemmän. Ilmoitusten määrä on oleellisesti lisääntynyt viime vuosina ja vuonna 2026 arvion mukaan niitä tullaan käsittelemään todennäköisesti yli sata ilmoitusta.

Ympäristöterveystarkastajien kesken valvontakohteita vaihdetaan kolmen vuoden välein.

Hygieenikkoeläinlääkärillä on pysyvät valvontakohteet. Pääasiassa yksi valvoja tekee tarkastuksen, mutta lisäksi tehdään paritarkastuksia. Edellä mainituin keinoin kehitetään tarkastajien laaja-alaista osaamista ja valvonnan yhdenmukaistamista. Lisäksi toimipaikat ja yhteistoiminta-alue tulevat tutuiksi.

Elintarvikevalvonnan tarkastuksilla käytetään valtakunnallisia Ruokaviraston laatimia Oiva-tarkastuslomakkeita ja arviointiohjeita soveltuvin osin. Tarkastuksilla tarkastetaan pääsääntöisesti eri asioita siten, että pääsääntöisesti kolmen vuoden aikana kaikki Oiva-tarkastuslomakkeen kohdat tulevat tarkastettua.

Ruokavirastolla on ohjelmakaudella 2025–2028 kolme kehittämisteemaa:

- valmius, varautuminen ja huoltovarmuus,
- vastuullisuus ja kestävyys,
- teknologia ja tieto

Painopisteiden toteuttamiseen ei varata erillistä resurssia henkilöstöstä tai määritellä työaikaa vaan toimenpiteitä tehdään osana tavanomaista valvontaa. Ruokavirasto ei ole määritellyt valvontayksiköille erityisiä tehtäviä kehittämisteemoihin liittyen. Elintarvikevalvonnassa tunnistamme alla olevassa kuvassa 3 näkyvät kehittämisalueet, jotka sisältyvät työhömmme.

Kuva 3 Ruokaviraston kehittämisteemoista poimitut aiheet, joita Jyväskylän seudun ympäristöterveyden elintarvikevalvonnassa huomioidaan

Valvontayksikössä on seurattu vuosien ajan aiempia valvontatuloksia (Oivat) yleisellä tasolla. Tämän lisäksi kukin tarkastaja huomioi tarkastusta suunnitelleessaan kyseisen toimipaikan ja toiminnan aiemmat valvontatulokset ja tarvittaessa kohdentaa valvontaa sen perusteella.

Petoksellisen toiminnan torjumista varten on Pikantissa valvontaverkosto, jossa käydään läpi ajankohtaisia ilmiöitä. Valvontaverkostossa on tarkastajia mukana ja he välittävät tietoa edelleen valvontayksikköön.

Valvonnan toimenpiteiden loppuun saattaminen lisää valvonnan vaikuttavuutta ja on riskiperusteista valvontaa. Se myös edistää valvontakohteiden tasapuolista kohtelua. Tavoitteena on, että kaikki korjattaviksi todetut kohdat korjaantuvat annetun määräajan sisällä. Tämä tarkoittaa, että kaikki C tai D arvosanan saaneet korjaantuvat A tai B arvioiksi ja tätä käytetään elintarvikevalvonnan vaikuttavuuden mittarina.

Valvonnan kattavuuden parantamiseksi VATI-tietojärjestelmään on päivitetty useita toimipaikkojen tietoja (aloituksia ja lopetuksia). Vuosittaisen perusmaksun ansiosta, toimijat ovat aktiivisesti ilmoittaneet

toimintojen loppumisesta. Jatkossakin huolehditaan, että järjestelmän tiedot ovat ajan tasalla. Lisäksi huolehditaan, että tarkastukset merkitään tehdyksi kaikille toiminnoille, jotka sillä kertaa on tarkastettu.

Gluteenittomien tuotteiden ja ruokien valmistaminen on elintarviketoiminnan riskiä nostavaa toimintaa. Riskiperusteisesti onkin suunniteltu ja toteutettu omana valvontaprojektina gluteenittomien tuotteiden valmistamisen valvontaa. Projektia tehdään vuosien 2025 ja 2026 aikana. Projekti toteutetaan valvontasuunnitelman mukaisella tarkastuksilla (Oiva) erillisen tarkastuslomakkeen avulla.

Gluteenittomiksi merkittyjä ruokia otetaan projektisuunnitelman mukaisista paikoista näytteiksi myös vuonna 2026. Näytteenotto toteutetaan tarkastuskäynnin yhteydessä tai erillisenä käyntinä.

Toimijoiden toimintaa ja toteutettua omavalvontaa arvioidaan riskiperusteisesti. Toimijoita ohjataan ja kehoitetaan täydentämään ja toteuttamaan omavalvontaa. Jos omavalvonta ei ole riittävää, voi elintarvikevalvonta ottaa omavalvontaa korvaavia näytteitä. Tällöin toimijalta peritään näytteenotto ja – analyysikustannukset.

Tarkastuksia tehdään alueen tapahtumissa samaan tapaan kuin aiemminkin (3–5 kpl vuonna 2026) ja tarkastukset kohdentuvat pääasiassa rekisteröityihin elintarviketoimintoihin, jotka ovat tarkastusvuorossa. Tarkastuksilla annetaan neuvontaa ja opastusta. Jyväskylän seudun ympäristöterveyden valvontayksikön valvontarekisterissä olevien kohteiden lisäksi tehdään maksullisia tarkastuksia myös valvontayksikön alueella vieraileviin liikkuviin elintarvikehuoneistoihin.

Elintarvikevalvontaa tekevillä tarkastajilla osa työajasta menee myös tupakkalain valvontaan (ks. kappale Tupakkavalvonta).

TERVEYDENSUOJELU

Terveydensuojeluvalvonta on terveyshaittojen ennalta ehkäisemistä elinympäristössä sekä todettujen terveyshaittojen vähentämistä ja poistamista. Valvontaa tehdään pääasiassa yhdentoista ympäristöterveystarkastajan toimesta ja laskennallisesti valvontaan on vuonna 2026 käytettävissä 9,96 htv.

Valtakunnallisen terveydensuojeluvalvontaohjelmakauden tavoitteena on yhtenäistää valvontakäytäntöjä ja saattaa toiminnanharjoittajat yhdenvertaiseen asemaan valvonnan tiheyden ja laadun osalta unohtamatta riskinarviointia. Tavoitteena on myös suunnata valvontaa painopisteiden avulla kohdistuen valvontaresurssit tehokkaasti ja edistää suunnitelmallisesti elinympäristön terveellisyyttä.

Ympäristöterveyden valtakunnallisen valvontaohjelman yhtenä painopisteenä on varautuminen. Sen painottaminen koskee myös terveydensuojelua. Valtakunnallisen toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmän (Vatin) käytön, ajantasaisuuden, oikeellisuuden ja tietojen hyödyntäminen valvonnan kehittämisessä ja raportoinnissa tulevat myös entisestään korostumaan myös terveydensuojeluvalvontatyössä.

Terveydensuojelulain mukaiset tarkastukset kohdentuvat tiloihin, toimintatapoihin, olosuhteisiin sekä asiakirjoihin. Tarkastusten yhteydessä tehdään jatkuvaa ohjausta ja neuvontaa. Tarkastus voidaan rajata kohteessa myös vain tiettyyn toimintaan tai asiaan. Terveydensuojelulain mukaisten valvontakohteiden

tarkastuksissa kiinnitetään huomiota terveydensuojelun kannalta oleellisimpiin asioihin kuten tilojen kuntoon ja toimivuuteen, sisäilman laatuun, sisäilman radonpitoisuuteen, tilojen siisteyteen sekä hygieenisiin toimintatapoihin, ilmanvaihdon riittävyyteen, toimijan omavalvontaan sekä normaaliolojen häiriötilanteiden varautumissuunnitelmiin ja -ohjeisiin.

Mikäli tarkastuksessa todetaan puutteita toiminnassa tai olosuhteissa, annetaan haitan estämistä ja tilanteen korjaamista varten tarpeelliset ohjeet, toimenpidekehotukset tai -määräykset. Tarkastukseen liittyy tavallisesti aistinvaraista tarkastelua ja arviointia sekä mahdollisesti mittauksia ja näytteenottoa jatkotutkimuksia varten, Useimmiten kehoitetaan myös todettua haittaa selvittämään ulkopuolisen asiantuntijan avulla.

Epäkohdan korjaamisen todentamista varten tehdään uusintatarkastus joko paikan päällä tai tarvittaessa asiakirjatarkastuksena perustuen annettuihin dokumentteihin,

Asuntojen ja muiden julkisten oleskelutilojen ns. akuutissa tarkastustoiminnassa pyritään selvittämään, onko rakennuksessa vaurioita tai olosuhteita, joista voisi aiheutua terveyshaittaa tilojen käyttäjille

Vuoden 2026 tarkastustarve suunnitelmallisen valvonnan kohteisiin on 496 tarkastusta. Määrässä on mukana Vatin vuosisuunnitelmaraportilta saatu kokonaismäärä sekä aikaisemmilta vuosilta tarkastamatta jääneiden kohteiden määrä.

Kokonaismäärät ovat arvioita, sillä Vatista saatavissa raporteissa voi olla epätarkkuuksia johtuen mm. kohteiden puutteellisista tiedoista. Vuodelle 2026 on suunniteltu suunnitelmallisen valvonnan tarkastusmääräksi 325 tarkastusta. Yhdellä tarkastuksella voidaan tarvittaessa tarkastaa valvontakohteen useampi eri toiminta.

Taulukko 3 Terveydensuojelun säännöllisen valvonnan piirissä olevat toiminnot ja niiden tarkastustarve v.2026 Vati-valvontaohjelman tietojen mukaan

Toimintaluokka	Toi- minto- ja	Suunnitellut tarkastukset, tapahtumia	Tarkastamatta jääneet (arvio)	Tarkas- tustarve
yhteensä	1 015	301	195	496
Kauneudenhoitoa ja ihon käsittelyä suorittavat huoneistot ja laitokset	201	15		
Kokoontuminen, julkiset huvi- ja kokoontumishuoneistot	38	2		
Liikunta ja virkistystoiminta, kuntosalit ja liikuntatilat	92	9		
Liikunta ja virkistystoiminta, muut uimapaikat	2	0		
Liikunta ja virkistystoiminta, uimahallit, kylpylät ja muut yleiset allastilat	18	19		
Liikunta ja virkistystoiminta, yleiset uimarannat	77	86		
Majoitustoiminta, majoitushuoneistot	60	12		
Opetustoiminta, koulut ja oppilaitokset	163	33		

Toimintaluokka	Toi- minto- ja	Suunnitellut tarkastukset, tapahtumia	Tarkastamatta jääneet (arvio)	Tarkas- tustarve
Sosiaalihuollon palvelut, lasten päiväkodit ja vastaavat	119	27		
Sosiaalihuollon palvelut, Lastenkodit/ lastensuojeluyksiköt ja vastaavat	37	8		
Sosiaalihuollon palvelut, muut sosiaalialan yksiköt	56	10		
Sosiaalihuollon palvelut, vanhainkodit ja vastaavat	53	22		
Talousveden käyttö tai pakkaaminen	8	1		
Talousveden toimittaminen	76	50		
Virkistystoiminta, yleisölle avoimet saunat	15	7		

TERVEYDENSUOJELUVALVONNAN PAINOPISTEET OHJELMAKAUDELLA

Valtakunnallisen valvontaohjelman painopisteet terveydensuojeluvalvonnassa ovat talousvesivalvonnan uudet sisällöt, osaaminen ja paikalliset tarpeet viranomaisvalvonnassa sekä valmius ja varautuminen terveydensuojelussa.

Talousvesivalvonnassa ohjelmakaudella korostuvat riskienhallintasuunnitelmat ja ensisijaisten tilojen vesilaitteistojen riskienhallinta. Alueellista yhteistyötä on jo käynnistetty ELY-keskusten Aluehallintoviraston, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten sekä Keski-Suomen ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköiden kesken. Yhteistyötä jatketaan ohjelmakauden aikana.

Terveydensuojeluvalvonnan henkilöiden osaamista ylläpidetään ja kehitetään yksikön koulutussuunnitelman mukaisesti. Varataan myös aikaa omaehtoisen osaamisen kehittämiseen.

Terveydensuojeluvalvonnan paikallisena tarpeena nousee esille valvontakohdetietojen ajan tasalle saattaminen, tietojen oikeellisuuden tarkistaminen Vati-järjestelmässä sekä yhdenmukainen Vatin käyttö, mikä mahdollistaa entistä luotettavamman Vati raporttien käytön hyödyntämisen valvonnan työkaluna.

Vuoden 2026 aikana valvontayksikössä tullaan entistä enemmän kiinnittämään huomioita Vatin ajantasaisuuteen, oikeellisuuteen ja tietojen hyödyntämiseen. Työpanosta varataan myös Vati-fraasien kehittämiseen ja laatimiseen yksikön omia tarpeita varten.

Pyrkimyksenä on myös valvontaresurssien suuntaamista kohteisiin, joihin tarkastuksia ei ole pystytty tekemään tarkastustiheyden mukaisesti. Valvontaresurssia kohdennetaan myös toimintaluokkiin, joihin on eniten kertynyt tarkastuskuormaa vuosien varrella.

Paikallisena tarpeena koetaan myös ohjeistuksen lisääminen ja perehdyttämiseen panostaminen.

TERVEYDENSUOJELUN OSA-ALUEET

TALOUSVEDEN VALVONTA

Ohjelmakauden aikana talousveden valvonnassa korostuvat vesilaitoksien päivitettyjen riskienhallintasuunnitelmien ja valvontatutkimusohjelmien tarkastukset. Valvontatutkimusohjelman liitteenä on oltava näytteenottosuunnitelma, riskienhallintasuunnitelma sekä omavalvontasuunnitelma. Käytännössä kaikkien ns. ison asetuksen (STMa 1352/2015) mukaan valvottavien vesilaitosten tulee tehdä päivitykset raakaveden osalta riskienhallintasuunnitelmaan 12.7.2027 ja vedentuotantoketjun osalta 12.1.2029 mennessä. Siirtymäkausina noudatetaan olemassa olevia suunnitelmia ja riskienhallintatoimenpiteitä, kunnes tarkastetaan päivitetty valvontatutkimusohjelma pohjautuen uuteen riskinhallintasuunnitelmaan.

Riskienhallintasuunnitelmien päivittämistä tehdään yhteistyössä vesilaitoksen, kunnan ympäristönsuojelun ja muiden riskienhallinnan kannalta keskeisten tahojen kanssa. Valvontatutkimusohjelman ja näytteenottosuunnitelman laatimisessa ympäristöterveys on aktiivisesti mukana. Riskienhallintasuunnitelman ja valvontatutkimusohjelman tarkastaminen ovat osana vedenjakelualueiden tarkastuksia kuten varautumis- ja häiriötilanteiden suunnitelmat. Lisäksi valvontaa on näytteiden analyysituloksien aktiivinen seuranta laboratorioden ekstranetissä ja tulosten vienti Vatiin. Vedenottamoiden ja laitosten tarkastuksia tehdään myös säännöllisin aikavälein.

Vuoden 2026 aikana on käynnistettävä asetuksen (1352/2015) pariin kuuluvien oman vedenottamon omaavien vesilaitosten kanssa riskienhallintasuunnitelmatyö, jotta valvontatutkimusohjelmia pystytään päivittämään ajallaan.

Myös ns. pienten vesilaitosten (STMa 401/2001) osalta näytteenottosuunnitelmien päivittäminen sekä varautumis- ja/tai häiriötilannesuunnitelmien tarkastaminen on ajankohtaista.

Ohjelmakauden aikana pyritään aktiivisesti jatkamaan desinfiointiharjoitusten järjestämistä yhteistyössä vesilaitosten ja vesiosuuskuntien kanssa eri puolella valvonta-alueitamme.

Vuosittain vesilaitoksilla tapahtuu veden laatuun liittyviä häiriötilanteita, joiden seurauksena on mahdollista veden käyttäjille aiheutua terveyshaittaa, jolloin ympäristöterveys on häiriötilanteiden selvittelyssä mukana. Samalla pyritään estämään ja ennalta ehkäisemään, ettei häiriötilanteesta pääse muodostumaan varsinaista epidemiatilannetta. Häiriötilanteet tapahtuvat yllättäen ja useimmiten virka-ajan ulkopuolella. Häiriötilanteiden selvittäminen on yleensä pitkäkestoista ja hyvin intensiivistä sitoen useamman henkilön työpanoksen.

Vesilaitosten tarkastuksia, vesinäytteiden analyysitulosten seurantaa, ohjausta, neuvontaa sekä häiriötilanteiden selvittämistä tehdään neljän ympäristöterveystarkastajan toimesta muiden töiden ohella. Elintarvikelaitosten omien vesilaitosten valvonnan hoitaa hygieenikkoeläinlääkäri. Elintarvikehuoneistojen yhteydessä olevan oman kaivon valvonnasta vastaa elintarvikevalvonnan viranhaltijat. Valvonta-alueella on aktiivisessa käytössä kolme luonnon lähde, joiden veden laatua valvotaan ylläpitäjän toimesta. Ympäristöterveys saa lähteiden näytetulokset tiedoksi sekä tarvittaessa edellyttää lähteiden käytön rajoituksia veden laadun heikentymisen seurauksena.

Lainsäädännön uudistamisen myötä ensisijaisten tiloja (terveydensuojelulaki 19 b §) koskeva vesijärjestelmien riskinarviointi hallintatoimenpiteineen tulee olla tehtynä 12.1.2029 mennessä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että valvontayksikössä ruvetaan ennen vuotta 2029 huoneistojen suunnitelmallisten tarkastusten yhteydessä neuvomaan sekä ohjaamaan ja kannustamaan kiinteistön omistajia sekä toimijoita/toiminnanharjoittajia tekemään vesijärjestelmän riskinarviointia. Muutamia vesijärjestelmän riskinarviointeja pyritään tekemään vuosittain, mutta riskinarvioinnin tekeminen on riippuvainen toimipaikan ja toimijan halukkuudesta toteuttaa riskinarviointi ennen määräaika.

Vesijärjestelmien riskinarvioinnissa hyödynnetään Valviran laatimaa riskinarviointilomaketta. Riskinarviointiin kuuluu olennaisena osana myös kylmän talousveden ja lämpimän käyttöveden lämpötilamittaukset kiinteistön eri vesipisteistä. Riskinarvioinnin tulosten ja veden lämpötilamittausten perusteella todennetaan tarvittaessa legionellan ja lyijyn esiintyminen vesijärjestelmässä vesinäyttein. Legionellan tai lyijyn toimenpiderajan ylittyessä vaaditaan ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin, jonka jälkeen tehtyjen toimenpiteiden sekä tulevien hallintakeinojen onnistumista seurataan uusintanäyttein.

Ensisijaisten tilojen vesijärjestelmän riskinarviointien tarkastaminen on suhteellisen uutta valvontakenttää, joten valvontatyön kehittämiseen ja käytäntöjen luomiseen varataan myös aikaan.

TERVEYDENSUOJELULAIN 13 §:N ILMOITUSVELVOLLISTEN VALVONTAKOhteiden SUUNNITELMALLINEN VALVONTA

Terveysuojelulain (763/1994) 13 § edellyttää toiminnanharjoittajan tehtävän ennen 30 vuorokautta toiminnan aloittamisesta kirjallisen ilmoituksen kunnan terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoitus tulee tehdä myös toiminnan olennaisesta muuttamisesta. Toiminnan päättymisestä tulee myös ilmoittaa kirjallisesti. Uuden toiminnanharjoittajan on ilmoitettava toiminnanharjoittajan vaihtumisesta. Ilmoitusten käsittelyä ohjaa keskusviraston soveltamisohje terveydensuojelulain ilmoitusvelvollisuudesta.

Terveysuojeluviranomainen käsittelee ilmoituksen ja antaa todistuksen ilmoituksen käsittelystä kahden viikon kuluessa. Ilmoituksen käsittely on toimijalle maksullista. Tarvittaessa ilmoituksen takia voidaan tehdä tarkastus ja päätös, jossa voidaan antaa määräyksiä terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Ilmoituksesta tarvittaessa annetaan tieto rakennusvalvontaviranomaiselle sekä majoitusliikettä koskevasta ilmoituksesta poliisi- ja pelastusviranomaiselle.

Käytännössä kaikki toimijat eivät tee terveydensuojelulain vaatimaa ilmoitusta uudesta toiminnasta tai toiminnan muutoksesta. Tämän vuoksi uusien toimintojen perustamista joudutaan seuraamaan muun valvonnan yhteydessä ja tiedotusvälineiden kautta. Ilmoitus joudutaan usein pyytämään toimijoilta, toisinaan useita kertoja. Tämä vie aikaa varsinaiselta valvonnalta.

Ilmoituksen käsittelyn myötä toimipaikasta tulee valvontakohde, joka kirjataan Vatiin. Valvontakohteisiin tehdään suunnitelmallisia tarkastuksia. Tarkastustiheys määräytyy mm. valvontahistorian, viimeisen tarkastuksen ja toimipaikan omavalvonnan toimivuuden perusteella, kuitenkin huomioiden Valviran suositukset valvontaluokkien tarkastustiheyksistä ja riskiluokista. Kohteen tarkastustiheyttä voidaan laskea tai nostaa valtakunnallisesta suositellusta tarkastustiheydestä.

Huoneistovalvontaa tekevät muun työn ohella kaikki terveydensuojeluvalvontaa tekevät ympäristöterveystarkastajat sekä yksi tarkastaja elintarvikevalvonnasta. Koulujen, päiväkotien ja

sosiaalihuollon yksiköiden tarkastustiheyksiä on tapauskohtaisesti pienennetty tiheyteen 0,2. Muidenkin huoneistovalvontakohteiden osalla tarkastustiheyksiä voidaan pienentää valvonnan ja riskinarvioinnin perusteella. Tällöin tilat, toiminta, omavalvonta sekä olosuhteet ovat olleet asianmukaisia eikä niissä ole havaittu ongelmia. Toisaalta tarkastustiheyttä on voitu myös nostaa.

Oppilaitosten suunnitelmallisia tarkastuksia jatketaan vakiintuneen käytännön mukaisesti yhteistarkastuksena mm. kiinteistönpidosta vastaavien tahojen, kouluterveydenhuollon, työterveyshuollon ja työsuojeluvaltuutettujen kanssa. Päiväkotien ja muiden sosiaalihuollon yksiköiden tarkastuksille pyritään saamaan myös kiinteistöhuollosta ja siivouksesta vastaavat tahot mukaan.

Kauneudenhoitoalan kohteista otetaan tarkastusten yhteydessä pintapuhtausnäytteitä ATP-luminometrillä ennalta määritetyistä näytteenottokohdista siivouksen laadun ja yleisen hygieniatason selvittämistä varten. Ohjelmakauden kuluessa tuloksista laaditaan yhteenveto, jota hyödynnetään valvontatyössä.

UIMAVESIEN VALVONTA

Uima-allasvesien ja uimarantojen veden laatua valvotaan annettujen STM:n asetusten (STMa 315/2002, 710/2014 ja 354/2008) ja valvontakohteiden valvontatutkimusohjelmien ja/tai näytteenottosuunnitelmien sekä seurantamukaisesti. Näytteenotoista huolehtii joko toimija itse tai ostaa näytteenottopalvelun ulkopuoliselta taholta.

Uima-allasvalvontaa tehdään kahden ympäristöterveystarkastajan toimesta. Uima-allas vesistä rinnakkaisnäytteitä otetaan vain satunnaisesti riskinarvioinnin perusteella. Käytännössä joko näytteenotossa epäillään olleen ongelmia tai epäillään näytetuloksien oikeellisuutta.

Uima-allasvesien osalta uusintänäytteiden ottamisesta sovitaan tapauskohtaisesti riippuen poikkeavan näytteen muuttujasta ja tuloksesta. Uimarantanäytteiden osalta uusinnan hakee pääsääntöisesti viranhaltija.

Uimarantojen osalta valvojamäärä suunnitellaan keväisin riippuen tarkastettavien uimarantojen määrästä. Uimarannoilla on riskinarvioinnin perusteella tarkastustiheyttä pienennetty pienten rantojen osalta joka toiseen vuoteen. Tarvittaessa pienten yleisten uimarantojen tarkastustiheys nostetaan valvonnan perusteella takaisin vuosittain tehtäväksi. EU-uimarannat tarkastetaan vuosittain. Ennen uimakauden alkua tarpeen mukaan toimijoiden kanssa pidetään palaveria kerraten uimarantakäytäntöihin ja valvontaan liittyviä asioita sekä edellisenä kesänä esille nousseita asioita.

EU-uimarantojen uimavesiprofiilien päivittäminen tehdään ohjelmakauden aikana.

Yleisten altaiden tiloihin (mm. uimahallit, kylpylät ja muu vastaava yleisessä käytössä oleva allas) tehdään suunnitelmallisia tarkastuksia riskinarvioinnin perusteella.

Yleiset talviuintipaikat tarkastetaan vuonna 2026 suunnitelmallisena valvontana. Viime vuosina yleisten talviuintipaikkojen veden laatua on tutkittu kerran talviuintikautena. Näytteen on ottanut joko toimija tai viranhaltija tarkastuksen yhteydessä. Talviuintipaikkojen säännöllinen valvonta linjataan vuosittain

käytettävän resurssin mukaan, koska saman aikaisesti odotetaan terveydensuojelu lainsäädännön muutosta.

ASUMISTERVEYS

Vuonna 2026 asumisterveyttä aloitetaan tekemään neljän ympäristöterveystarkastajan toimesta muiden töiden ohella. Näistä yksi tarkastaja on suorittanut RTA tutkinnon. Yksi tarkastaja on suuntautunut meluvalitusten selvittämiseen.

Epäiltäessä asunnossa terveyshaittaa aiheuttavia olosuhteita, on asianosaisen mahdollista tehdä asunnontarkastuspyyntö ympäristöterveyteen. Ennen asunnon tarkastuspyynnön tekemistä asianosaista pyritään ohjaamaan ja neuvomaan olemaan asiasta yhteydessä ensin vuokranantajaan ja kiinteistön omistajaan asian selvittämistä varten. Asunnontarkastukset liittyvät mm. sisäilman laatuun, mikrobivaurio- ja kosteushaittoihin, meluhaittoihin, asuntojen likaisuuteen tai huonokuntoisuuteen, ilmanvaihdon puutteellisuuteen, lämpöoloihin tai hajuihin.

Asunnontarkastuspyynnöt otetaan vastaan kirjallisesti sähköisellä lomakkeella. Tavoitteena on, että asia pyritään ottamaan käsittelyyn viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun lomake on saapunut ympäristöterveyteen. Vuosittain asunnontarkastusten määrä vaihtelee, mutta viime vuosina määrät ovat olleet 77–110 kappaletta.

Asumisterveydessä neuvonnan ja ohjauksen tarve on jatkuvaa ja aikaa vievää. Asunnontarkastukset ovat vaativia sekä työläitä ja aikaa vieviä prosesseja. Tarpeen mukaan tapauksia käydään läpi yhdessä pohtien, jakaen samalla kokemuksia sekä mahdollistetaan henkisen kuormituksen purkamista. Asunnontarkastuksella voidaan tehdä myös suuntaa antavia sisäilman olosuhdemittauksia sekä pintakosteus ja -lämpötilamittauksia. Pääasiassa sisäilmaselvityksiä ja -mittauksia tekevät kuitenkin ulkopuoliset asiantuntijat. Raportit saadaan tarkastajien käyttöön arvioitaessa terveyshaittaa.

Asumisterveyden osalta jatketaan asumisterveyteen liittyvien puhelujen keskittämistä yhteen puhelimeen tiettyinä aikoina viikossa. Sen lisäksi yhteydenottoja tulee viranhaltijoille. Yleisellä neuvonnalla neuvotaan asiakkaita siten, että osa valituksen kohteena olevista asioista saataisiin ratkaistua suoraan joko isännöitsijän avulla tai ulkopuolista asiantuntijaa käyttäen. Osassa yhteydenotoista saattaa riittää neuvonta, osassa vaaditaan myös yhteydenottoja kiinteistön omistajan edustajiin.

Vuoden 2026 aikana pyritään pitämään isännöitsijöille suunnattu yhteistyöpalaveri, jossa kerrattaisiin asunnontarkastusprosessiin johtavat asiat, mutta myös terveydensuojelun rooli asunnontarkastuksessa sekä samalla kenties luodaan uusiakin yhteistyökäytäntöjä puolin ja toisin.

SISÄILMASTOTYÖRYHMÄT

Ympäristöterveyden valvonta-alueella on jokaisen kunnan lisäksi Hyvinvointialueella, Yliopistolla, Gradialla ja Jamkilla sekä Jyväskylän seurakunnalla sisäilmastotyöryhmä. Osa sisäilmastotyöryhmistä toimii aktiivisemmin kuin toiset riippuen minkä verran sisäilmaongelmia on noussut esille.

Terveydensuojeluvalvonnasta on edustus sisäilmastotyöryhmissä. Ympäristöterveyden viranhaltija toimii ryhmässä asiantuntijana. Vuoden 2026 alkaessa tehtäviä on jaettu viidelle eri henkilölle, joista kahdella on RTA suoritettuna ja kahdella sisäilman korkeakouludiplomi.

Lisäksi sisäilmaongelmien käsittelemiseksi perustetaan kiinteistökohtaisia sisäilmastotyöryhmiä. Tarvittaessa ympäristöterveys osallistuu myös sisäilmastotyöryhmässä tiedottamiseen.

Vuonna 2026 sisäilmapaja järjestetään Jyväskylässä. Ympäristöterveys osallistuneen myös järjestelyihin.

MUU VALVONTATYÖ JA SIDOSRYHMÄTYÖSKENTELY

Terveystensuojeluvalvontaan tulee yhteydenottoja ympäristöhygieniaan liittyen koskien etupäässä jyrsiöitä, tuholaisia sekä lintujen ruokintaa. Etenkin lämmityskauden aikana myös savuvalituksia saadaan. Ympäristöhygieniaan liittyviä valituksia ja selvityksiä hoitavat kaksi ympäristöterveystarkastajaa muiden töiden ohella.

Viime vuosina ovat haudatun ruumiin siirtämiset sekä ruumiin kuljetukset lisääntyneet. Haudatun ruumiin siirtämiseen tarvitaan ympäristöterveydessä tehtävä päätös sekä haudasta kaivamisen aikana tulee olla ympäristöterveydestä läsnä. Ruumiin kuljetukseen tarvitaan myös terveydensuojeluviranomaisen lupa ja läsnäolo arkkuun sulkemisessa. Paikalla on aina kaksi viranhaltijaa huomioiden sen hetkinen työtilanne.

Ennalta ehkäisevänä työnä elinympäristöön kohdistuen ympäristöterveydestä annetaan vuosittain ympäristölupahakemuksista, kaavoista ja rakennusluvista lausuntoja noin 60–85 kappaletta riippuen vuodesta.

Sidosryhmäyhteistyötä teemme säännöllisesti valvonta-alueemme kuntien eri viranomaisten sekä Keski-Suomen valvontayksiköiden kanssa. Lisäksi terveydensuojeluvalvonnasta on viranhaltijoita osallistunut joko alueelliseen mutta valtakunnalliseen kehittämistyöhön koskien vesihuoltoa ja ensisijaisten tilojen legionella-valvontaa.

TUPAKKAVALVONTA

Pääasiassa elintarvikevalvontaa tekevillä tarkastajilla osa työajasta menee tupakkalain mukaiseen valvontaan. Niissä elintarvikevalvonnan kohteissa, joissa myydään tupakkalain alaisia tuotteita, tehdään samalla tarkastuskäynnillä tupakkalain mukaista valvontaa. Samalla tarkastuskäynnillä tarkastetaan tarvittaessa myös lääkelain mukaista nikotiinikorvaushoitovalmisteiden myyntiä.

Kolme pääasiassa elintarvikevalvontaa tekevää tarkastajaa käsittelevät tupakkalain mukaiset vähittäismyyntilupahakemukset, muutositmoitukset ja tukkumyynti-ilmoitukset sekä lääkelain mukaiset nikotiinikorvaushoitovalmisteiden myyntilupahakemukset.

Valvontahenkilöstön osaamisen varmistaminen, savuttomien nikotiinituotteiden myynnin valvonta sekä etämyyntikiellon toteutumisen varmistaminen ovat valvontakauden painopainopistealueita. Tupakkatuotteiden laittoman kaupan ehkäiseminen ja jäljittäminen sekä tavoite kehittää tupakkalakea valvovien viranomaisten ja ehkäisevän päihdetyön yhteistyötä on Valvirassa myös nostettu painopistealueeksi.

Tupakkalain suunnitelmallisen valvonnan kohteina ovat tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäis- ja tukkumyyntipaikat sekä tupakointitilalliset ravintolat ja ravitsemusliikkeet. Valvonnan tavoitteena on vähentää tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä ja valvontaohjelmakauden aikana valvontaa tehdään yhä

enemmän riskiperusteisesti. Suunnitelmallista valvontaa tehdään pääsääntöisesti Valviran riskinarvion mukaan. Syksyllä 2025 on laadittu tupakkalain alaisten tuotteiden myyntipaikoille riskinarviointiohje, jonka avulla tarvittaessa voi tarkastustiheyksiä muuttaa. Vuoden 2026 aikana tarkastusten yhteydessä arvioidaan ohjeen mukaisesti tarkastustarve jatkossa. Tehtäessä riskinarviointia se vie aiempaan verrattuna enemmän aikaa, mutta jatkossa valvonta kohdentuu enemmän toimipaikkoihin, joissa valvonnalle on enemmän tarvetta.

Tupakkalain alaisten luvanvaraisten tuotteiden myyntiä on 164 toimipaikassa. Laskennallinen tarkastustarve vuodelle 2026 olisi 82 tarkastusta ja aiemmin tekemättömiä tarkastuksia on 51 tarkastusta. Kun yllä mainittua riskinarviointiohjetta aletaan käyttämään ja sen perusteella tarkastustiheyksiä muuttamaan, tulee laskennallinen tarkastustarve vuoden aikana todennäköisesti alenemaan. Vuoden 2026 aikana tehdään 59 tupakkalain mukaista myynnin tarkastusta, joka on noin 44 % laskennallisesta valvontatarpeesta.

Taulukko 4 Tupakkalain mukaisen säännöllisen valvonnan piirissä olevat toiminnot ja niiden tarkastustarve vuonna 2026 Vatin Sense-raporttien mukaan

Toimintaluokka	Toimintoja	Suunnitellut tarkastukset, tapahtumia	Tarkastamatta jääneet	Tarkastustarve
yhteensä	170	82	51	133
Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynti ja muu luovutus	164	79		
Tupakointikiellot ja -rajoitukset	6	3		

Tarkastuksilla todetut toimintaan liittyvät tiedot päivitetään Vatiin ja tarvittaessa tupakkarekisteri Turreen. Tietojen päivittäminen ja niiden oikeellisuus ovat tärkeitä erityisesti maksullisuuteen vaikuttavissa yksityiskohdissa.

Elokuun alusta 2025 alkaen tupakkalain piiriin ovat sisältyneet myös savuttomat nikotiinituotteet. Niiden myynti on nykyään luvan varaista ja niiden käyttöä rajoitetaan samaan tapaan kuin tupakointia. Vuoden 2026 aikana päättyy siirtymäaikoja, jotka huomioidaan valvonnassa. 1.2.2026 savuttomille nikotiinituotteille tulee voimaan mm. tunnusomaisen tuoksun ja maun kieltä sekä nikotiinin enimmäismäärä (16,6 mg/g). Helmikuun alussa tulee voimaan myös uudet pakkausmerkintävaatimukset. Elokuun 2026 alussa tulee voimaan ns. Plain packaging -vaatimus. Muutokset lainsäädännössä otetaan valvonnassa huomioon vuoden aikana.

Kuten valtakunnallisessa valvontaohjelmassakin painotetaan, on valvontahenkilöstön osaamisen ylläpitäminen yksi tavoitteistamme. Vuoden aikana jokainen osallistuu tarvittaviin koulutuksiin tai vähintäänkin perehtyy koulutusmateriaaliin.

Suunnitelmallisessa valvonnassa huomioidaan muu kunnan tehtävänä oleva tupakkalain tarkoittama valvonta ja siihen varattavat henkilöresurssit ja työaika. Tällaista toimintaa ovat esimerkiksi valitukset tai ilmiannot, jotka koskevat mm. tupakkalain alaisten tuotteiden myyntiä alaikäisille,

myyntiluparikkomuksia, markkinointi-, esilläpito- tai tupakointikieltojen rikkomista, vähittäismyyntilupahakemusten käsittely, tupakointikieltihakemusten käsittely, neuvonnan ja ohjauksen antaminen tupakkalain sisällöstä, omavalvonnan tukeminen, yhteistyö ehkäisevän päihdetyön kanssa sekä laittoman kaupan ehkäisy ja viranomaisten välinen yhteistyö. Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi tarvittaessa tarkastuksia tehdään valitusten tai epäilyilmoitusten perusteella.

Tupakkalain valvontaan varattuja resursseja suunnataan paitsi riskiperusteisempaan, myös entistä vaikuttavampaan suuntaan käyttämällä aiempaa tehokkaampia valvonnan keinoja. Tämä tarkoittaa esimerkiksi tupakkalain vastaiseen markkinointiin puuttumista.

Asunto-osakeyhtiöiden tupakointikieltihakemusten käsittelyt ovat myös osa tupakkalain tehtäväkenttää. Terveysturvallisuuden mukaisten tarkastuksien yhteydessä kiinnitetään huomioita tupakkalain noudattamiseen erityisesti kohteissa, joissa on alle 18-vuotiaita käyttäjiä. Jos tarkastuksella havaitaan puutteita tupakkalain noudattamisessa, kohteeseen tehdään tupakkalain mukainen tarkastus.

Tupakointikielto laajentui 1.8.2025 koskemaan myös savuttomia nikotiinituotteita kuten nikotiinipusseja esi- ja perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen sekä lukiokoulutuksen oppilaitoksissa. Kielto koskee sekä sisä- että ulkotiloja. Savuttomien nikotiinituotteiden käyttökielto tulee näkyä opasteissa 1.8.2026.

Ehkäisevä päihdetyö kattaa alkoholi- huumausaine- ja rahapelihaittojen sekä tupakkatuotteiden käytön vähentämisen. Tupakkalakia valvovat viranomaiset tekevät yhteistyötä ehkäisevässä päihdetyössä toimivien tahojen kanssa. Jyväskylän seudun ympäristöterveys on mukana kaupungin Ehkäisevän päihde- ja väkivaltatyöryhmän toiminnassa osallistumalla kokouksiin.

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO

Eläinlääkintähuollon suunnitelma (päivitys vuodelle 2026) on erillisenä liitteenä (liite 1). Uusi eläinlääkintähuoltolaki astuu voimaan 1.1.2026.

KUNNAN VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi tehdään vuosittain maaliskuun loppuun mennessä. Arviointi käsitellään Jyväskylän seudun ympäristöterveyslautakunnassa.

Arviointi kattaa pääpiirteissään ainakin seuraavat asiat:

- Kaikkien toimialojen valvonnan kattavuus
- Painopistealueiden toteutuminen
- Tarkastuksilla esiin tulleiden epäkohtien määrä ja laatu sekä toimenpiteet epäkohtien korjaamiseksi
- Mittareiden toteutuminen
- Valvontahankkeet

- Valvonnasta saadut tulot ja niiden kohdentuminen
- Voimavarat ja yhteistoiminta-alueen toimivuus
- Toiminnan kehittämistarpeet
- Arviointi- ja ohjauskäynnit
- Toiminnan parantamiseksi tehtävät toimet

Arvioinnin raportointi tapahtuu uudistuneessa VYHA-järjestelmässä.

LIITTEET

Liite 1: Eläinlääkintähuollon suunnitelma

Liite 2: Näytteenottosuunnitelma (salassa pidettävä, Julkisuuslaki 24 § 15 kohta)